

הצעה לכיווני עבודה חינוכית טיפולית עם ילדים מחוננים

ילדים מחוננים בולטים ביכולותיהם הקוגניטיביות, ולכן זכו ההיבטים הרגשיים חברתיים שלהם להתייחסות מצומצמת יותר. זאת למרות שהם מתקשים לממש כשרים אינטלקטואליים ואחרים כשאלה לא מלווים במודעות עצמית, ביטחון עצמי, תחושת ערך, שאיפה להצלחה, דחיית סיפוקים והתמודדות עם תסכול וכישלון.

בכל בית ספר נמצאים תלמידים מחוננים, חלקם מאותרים חלקם אינם מאותרים, חלקם לומדים במסגרות ייעודיות למחוננים ואחרים אינם משולבים במסגרות ייעודיות.

קיימים לפחות ארבעה מבנים של מסגרות לימודיות בהם מתקיים הטיפול:

1. תוכניות יום העשרה שבועי הפועלות במתכונת אזורית ועל אזורית
2. כיתות לילדים מחוננים
3. חוגי העשרה בשעות אחר הצהריים
4. כיתות אם 'רגילות' בהם לומדים ילדים אלה

לפסיכולוגים וליועצים החינוכיים מקום חשוב במתן מענה לצרכים הרגשיים חברתיים של תלמידים מחוננים במסגרות החינוכיות.

הנחות היסוד המכוונות את העבודה החינוכית-טיפולית הינן:

1. אוכלוסיית התלמידים המחוננים הינה בעלת צרכים ייחודיים ודורשת מענה חינוכי - פסיכולוגי מתאים.
2. מימוש הפוטנציאל הקוגניטיבי הגבוה של הילד המחונן אינו ניתן להפרדה מהתפתחות הרגשית החברתית.
3. מורים זקוקים להכשרה והדרכה בעבודתם החינוכית עם ילדים מחוננים.
4. הורים למחוננים זקוקים להדרכה והכוונה בגידול ילדיהם בשל מורכבות ההורות לילדים מחוננים.
5. חשוב ליועצים ולפסיכולוגים להתעדכן בידע בתחום המחוננות, ללמוד לזהות צרכים ייחודיים ולפתח כלים לעבודה עם תלמידים מחוננים במסגרות החינוכיות השונות.

נקודות התייחסות במתן מענה לצרכים רגשיים חברתיים של תלמידים מחוננים:

1. קידום מודעות של צוותי מורים לאפיונים וצרכים הרגשיים- חברתיים הייחודיים לתלמידים מחוננים, והרחבת המודעות לתנאים הדרושים ללמידה בכלל וללמידה רגשית בפרט.
2. סיוע במיפוי וטיפול כישורי חיים רלוונטיים למצבי חיים אופייניים של תלמידים מחוננים כגון: מודעות לפרפקציוניזם, קידום אמפתיה, התחשבות באחר ויכולת לעבוד בצוות, עיבוד משמעות השייכות החברתית הכפולה בשתי מסגרות, תיעול עוצמות הריגוש למימוש עצמי ולעשייה, גמישות בפתרון בעיות, התאמת התגובות למצבים משתנים, עידוד ללקיחת

- תפקידים שיממשו יוזמה ויצירתיות, התמודדות עם הצלחות, יכולת השתייכות בו זמנית למספר קבוצות גיל בהתאם לתחומי העניין.
3. קיום מפגשי הורים לתמיכה ולפיתוח תובנה לצרכים התפתחותיים - קוגניטיביים ורגשיים של ילדיהם המחווננים.
4. בשל העובדה שלעיתים קרובות תלמיד מחונן משתייך ליותר ממסגרת חינוכית אחת, חיוני לקיים קשר רציף עם כל הגורמים החינוכיים במסגרות השונות ועם ההורים במטרה לסייע ביצירת רצף חינוכי.